

Asia: VN/1661/2023

Ympäristöministeriön asetus vapaaehtoisesta ekologisesta kompensaatiosta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Omakotiliitto ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta VN/1661/2023 koskien ympäristöministeriön asetusta vapaaehtoiseksi ekologiseksi kompensaatioksi, joka täydentää 1.6.2023 voimaantulevaa uutta luonnonsuojelulakia.

Omakotiliitto on Suomessa alan ainoa valtakunnallinen pientalo- ja vapaa-ajan asukkaiden edunvalvonta- ja palvelujärjestö, joka edistää pientalovaltaista elämänmuotoa. Olemme yleishyödyllinen ja poliittisesti sitoutumaton kansalaisjärjestö, ja meillä on noin 230 jäsenyhdistystä, joissa yhteensä yli 70 000 henkilöjäsentä (kotitaloutta). Suomessa on noin 1, 2 miljoonaa pientaloa, joissa asuu lähes 2,7 miljoonaa ihmistä, ja noin 0,5 miljoonaa vapaa-ajan asuntoa, joita käyttää noin 2,4–2,9 miljoonaa mökkiläistä.

Esityksen mukaan ekologisen kompensaation olennainen lähtökohta on, että heikennyksen aiheuttaja, eli luonnonarvoja toiminnassaan heikentävä toimija, voi hyvittää toiminnastaan luontotyypille tai eliölajin elinympäristölle aiheutuvan heikennyksen. Hyvitys tehdään joko tuottamalla luonnonarvoja tai suojeluhyvityksellä. Hyvitettävien luontoarvojen tuottamisesta laaditaan hyvityssuunnitelma.

Asetuksessa esitetään mittayksikön määrittäminen, luonnonarvojen tilan arvioinnin perusteet, määritellään uhanalaisuuskerroin, hyvityksen jousto, nykyarvon laskentaperusteet hyvittämisen maantieteellinen vastaavuus sekä saamelaisyhteisön määrittely.

Omakotiliitto pitää lähtökohtaisesti hyvänä, että vapaaehtoisen ekologisen kompensaation määrittelyn kautta tulee eri toimijoille mahdollisuuksia halutessaan kompensoida oman toimintansa

vaikutuksia luonnon monimuotoisuudelle, mutta ei ota kantaa asetuksessa esitettyihin yksityiskohtiin eri määreiden sisällöistä.

Esityksen mukaan ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen yhteisessä pilottihankkeessa valmistellaan toimivia käytänteitä ja tiedon jakamista sekä koulutuksella että laadittavilla verkkosivulla.

Omakotiliitto pitää hyvänä, että kannustavuuden lisäämiseksi maanomistajien halukkuutta lähteä mukaan ennakkolliseen hyvittämistoimenpiteiden tuottamiseen ehdotettiin hallituksen esityksen perusteluissa tuettavan siten, että ennakkollisen hyvittämissuunnitelman hyväksyminen ja suunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteutuksen varmentaminen olisi yksityishenkilöille maksutonta ainakin järjestelmän alkuvaiheessa (HE 76/2022 vp, s. 238).

Lainsäädäntöuudistuksissa on tärkeä pyrkiä selkeään ja ymmärrettävään sisältöön. Asetuksesta tulee viestiä yksityishenkilöille huomioiden eri kohderyhmiä, kuten pientaloasukkaat ja vapaa-ajanasukkaat, jotta he voivat halutessaan helposti selvittää toimintansa vaikutuksia luonnolle ja löytää sopivia tapoja hyvittää niitä. Jotta yksityishenkilöllä olisi mahdollisuus perehtyä ja ryhtyä ekologisen kompensaation toimiin, tarvitaan selkeät kuvaukset asetuksessa päätettävistä asioista. Tarvitaan myös yksinkertaiset ja yksiselitteiset ohjeet sekä konkreettisia esimerkkejä, esimerkiksi mitä eri kriteereillä ja perusteluilla tarkoitetaan, miten hyvittäminen arvioidaan, seurataan ja siitä raportoidaan.

Helsingissä 12.5.2023

Suomen Omakotiliitto ry

Marju Silander	Ari Rehnfors
toiminnanjohtaja	puheenjohtaja

Silander Marju
Suomen Omakotiliitto ry